

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.н. Иванка Влаева
Югозападен университет „Неофит Рилски“
за дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
по докторска програма „Теория и практика на изпълнителското изкуство“
на Антони Кирилов Дончев
докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“
на тема „Изкуството на взаимодействие в джаза и проблемите, които поставя
пред пианиста в дуо и трио“
с научен ръководител проф. д.изк. Йордан Гошев

Документите и научните текстове, представени по процедурата за защита на ОНС „Доктор“ от докторант Антони Кирилов Дончев, са пълни и коректни. Те показват изпълнение на минималните национални наукометрични изисквания. Защитата на дисертационния труд е назначена със Заповед № 879 / 19.03.2025 г. от ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ проф. д-р Николай Марин.

Антони Дончев е музикант, добре разпознаваем със своята индивидуалност в изкуството на джаза не само в България, но и по света. Неговата творческа и изпълнителска биография е наситена с многобройни дейности в областта на изпълнителско, композиторското и педагогическото поприще и е трудно тя да бъде представена накратко. Затова ще маркирам само основните полета в неговите дейности. Антони Дончев е професионалист с много богат опит в областта на изпълнителското изкуство, за което свидетелстват неговото творчество в областта на инструменталната, симфоничната, многобройната му сценична и филмова музика. Специален дял в музикалната му практика са неговите високи достижения в музиката на джаза. Той работи с някои от най-изявените музиканти, ансамбли и оркестри в България и в чужбина. Получава множество награди в Европа и по света. Ярки и самобитни са достиженията му с „Акустична версия“ и в соловите му изяви,

които очертават неговия основен принос в джаза. От 2010 той е диригент на Биг Бенда на БНР. Преподавател е в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и в НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Участва в престижни български и международни проекти, във фестивали. Има многобройни концерти, както и звукозаписи за компании като Sony Music, BMG, Балконтон, Polysound, Kuker Music. Направил е записи за БНР, БНТ и др. Този многослоен опит е база за неговата ценна дисертация.

Дисертационната тема е актуална. С нея се представя важна изпълнителска тематика. Дисертацията има 133 страници. Структурата на текста се състои от увод, три глави, заключение, библиография. Включени са 69 музикални примера. Използвани са 54 източника, между които албуми със звукозаписи на световноизвестни джаз музиканти.

В увода е обоснована актуалността на темата на дисертацията – необходимост от система за обучение в областта на джаза в България, предназначена за все по-вечето музиканти, които искат да изучават тази музика. Точно са формулирани обект и предмет на изследване. Ясно е определена изследователската цел – възможности за акомпаниране и импровизация на пианиста в джаз дуо и трио за постигане на по-добро музикално взаимодействие в процеса на интерпретация. Посочени са произтичащи от тази цел задачи и методи на изследване.

Първа глава „Преглед и дефиниране на специфичните особености на джаза. Примери за успешно музикално партниране в дуо и трио“ въвежда в темата на дисертацията, като показва „система за кодиране и декодиране“. В нея се представят особеностите при нотно записване на: мелодия и ритъм, хармония и ритъм, тема, музикална структура като форма-схема. Вниманието се насочва към характеристиките на клавишната партия в дуо и в трио формати, които поставят различни изисквания към функцията на пианиста като солист и като акомпаниращ музикант. Посочва се значението на триото на Бил Еванс за равностойното партньорство на музикантите в ансамбъла, на индивидуалния почерк на Брад Мелдау, на ролята на спонтанността при Кийт Джарет.

Докторантът констатира, че ансамбълът провокира взаимодействието между изпълнителите и обмен на музикални идеи. Прави се извод, че свиренето в джаз трио позволява най-голяма свобода за себеизразяване на пианиста в сравнение с всеки друг ансамбъл. Заедно с това се посочва, че функцията на пианиста е да изгради цялостния музикален смисъл.

Втора глава „Изграждане на солова импровизация” разглежда импровизацията, като резултат на изпълнение – композиция, създадена в момента на изпълнението. Дефинира се джаз импровизацията, която е формообразуващ елемент в процеса на музикалното изпълнение. Докторантът прави заключение: „Същността на изкуството на музикалната импровизация е на практика композиране на музика „в движение“ (с. 42). Посочват се структурни елементи за изграждане на солова импровизация. Вниманието на дисертанта се насочва към използването на мелодията, на нейните основни компоненти и на работата с тях, както и на изграждането на хармоничния строеж в процеса на изпълнение. Разглеждат се възможностите за рехармонизация. Констатира се, че изграждането на индивидуален стил се осъществява върху основата на хармоничната схема като функционална рамка и овладяването на вариантност на хармоничните структури на блуса и на 32-тактовата форма (с. 80).

Трета глава разглежда „Пианото като акомпаниращ инструмент в дуо и трио“. В нея се изследва ролята на пианиста като партньор в джаз изпълненията при изграждане на трите основни музикални елемента – мелодия, хармония и ритъм. Обръща се внимание на уменията на пианиста да акомпанира и подпомага отделните солисти, но и взаимодействието му с целия ансамбъл в процеса на креация. Според докторанта важна цел за акомпаниращия пианист е да създаде подходяща музикална среда за солиста, както и да подкрепи партньорства, при които музикантите споделят, разменят и развиват своите музикални идеи. Поради своите технически възможности пианото може да участва в джаз дуо с най-различни музикални инструменти. От

характеристиките на инструмента, с който пианистът си партнира, се обуславя ролята на пианото и акомпаниментът, който трябва да се изгради. Върху базата на този принцип тук в изследването се посочва разделение в две основни групи, посочени като: дуо пиано и хомофонен мелодичен инструмент/глас и дуо пиано и полифоничен или хармоничен инструмент. Основната роля на пианото в първия вид е създаването на цялостен акомпанимент, а често и на солова импровизация, а във втория – едновременно изграждане на акомпанимент и на соло. Тук много ценни са изводите за различното използване на клавирната партия в джаз формати дуо и трио. При анализите за изпълнения в джаз дуо се наблюдават спецификите при изграждане на басова линия в клавирната партия, създаването на определена ритмична пулсация, дефинират се функциите на дясна и на лява ръка. Специално внимание се отделя на акомпанимент на балада, смятан от професионалистите за предизвикателство пред пианиста в джаза и доказателство за неговата креативност и майсторството. Посочва се, че в джаз трио отпада необходимостта за изработване на бас линия и на определен ритмичен груув в акомпанимента на пианото, а така също функционалността на дясна и лява ръка се преосмисля в сравнение с използването им в дуо. Важен е и изводът за балансирането на различни видове клавирен акомпанимент – диалогичен, независим, синхронен. Коментират се елементите в структурата на музикалното изпълнение, редуването на солата и възможностите за споделена импровизация, конструирането на интродукция и „удължен финал на джаз стандартите“ (с. 113).

В заключението докторантът обобщава направените изводи в дисертацията. В него се правят обобщения за основни стилистични варианти на акомпанимент в джаза за клавирни дуо и трио.

Антони Дончев формулира четири приноса в дисертацията си, които приемам. На базата на изследване и анализ на световни музикални постижения се предлагат практически модели и решения, които да подпомогнат пианистите при партниране в джаз формации дуо и трио. Анализират се специфични

интерпретационни методи и похвати за джаза, както и отделни елементи, които обуславят и допринасят за тяхната значимост, като са предложени решения за тяхното развитие и приложение. Систематизират се авторски насоки за изработване на индивидуален музикален език с помощта да импровизацията в джаза. Върху базата на своя дългогодишен опит авторът обосновава необходимостта от равновесие между интуиция и логика, за да се осъществи творческо взаимодействие и партньорство в ансамбловото свирене в джаз формати дуо и трио.

Авторефератът показва точно и цялостно дисертационното изследване. Публикациите, направени по темата на дисертацията, отразяват важни части от нея. Посочена е впечатляваща като количество и качество творческа дейност.

Познавам високите достижения на пианиста Антони Дончев от неговата концертна и звукозаписна дейност. Той винаги се стреми да намери оригинален авторски подход в неговите джаз изпълнения, които да съответстват на развивания музикален материал и на характеристиките на музикантите, с които си партнира. Препоръчвам публикуване на дисертационния текст с добавяне на още примери от практиката на клавирия акомпанимент в джаз дуо и трио, включително от богатия опит на Антони Дончев и от емблематичната за българския джаз „Акустична версия“.

Дисертацията показва отлично познаване на избраната тема. Тя е цялостно структурирана и решава поставените цел и задачи. Работата на докторанта отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и на минималните национални наукометрични изисквания. Поради актуалността и приносите на дисертационния труд, предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Антони Дончев образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 5 април 2025 г.

проф. д.н. Иванка Влаева

REVIEW

by Prof. Ivanka Vlaeva, DSc
South-West University „Neofit Rilski“
on a dissertation
for awarding of the educational and scientific degree “Doctor”
in professional field 8.3 Music and dance art
doctoral program „Theory and practice of performing art“
by Antoni Kirilov Donchev
PhD student at the South-West University „Neofit Rilski“
on the topic „The art of interaction in jazz and the problems it poses for the pianist
in duo and trio”
research supervisor Prof. Yordan Goshev, DSc

The documents and scientific texts submitted under the procedure for the defense of the educational and scientific degree "Doctor" by doctoral student Antoni Kirilov Donchev are complete and correct. They demonstrate compliance with the minimum national scientometric requirements. The defense of the dissertation was appointed by Order No. 879 / 19.03.2025 by the rector of the South-West University "Neofit Rilski" Prof. Nikolay Marin, PhD.

Antoni Donchev is a musician, well known for his individuality in the art of jazz not only in Bulgaria, but also around the world. His creative and performing biography show numerous activities in the field of musical performance, composition and teaching, and it is difficult to present it briefly. Therefore, I will only highlight the main fields of his activities. Antoni Donchev is a professional with very rich experience in the field of performing arts, as evidenced by his work in the field of instrumental, symphonic, and his numerous stage and film music. A special area in his musical practice are his high achievements in jazz music. He works with some of the most prominent musicians, ensembles and orchestras in Bulgaria and abroad. He has received numerous awards in Europe and around the world. His achievements with "Acoustic Version" and in his solo performances, which outline his main contribution to jazz, are bright and original. Since 2010, he has been the

conductor of the Bulgarian National Radio Big Band. He is a lecturer at the South-West University "Neofit Rilski" and at the National Academy of Music "Prof. Pancho Vladigerov". He has participated in prestigious Bulgarian and international projects, concerts, festivals. He has also recorded for many companies such as Sony Music, BMG, Balkanton, Polysound, Kuker Music and has made recordings for the Bulgarian National Radio, Bulgarian National Television, etc. This multi-layered experience is the basis for his valuable dissertation.

The dissertation topic is current and it presents an important performing theme. The dissertation has 133 pages. The structure of the text consists of an introduction, three chapters, conclusion, bibliography. 69 musical examples are included. 54 sources are used, among which are albums with recordings of world-famous jazz musicians.

The introduction presents the relevance of the topic of the dissertation – the need for a system of training in the field of jazz in Bulgaria, intended for the increasing number of musicians who want to study jazz music. The object and subject of the research are precisely formulated. The research goal is clearly defined – opportunities for accompaniment and improvisation of the pianist in a jazz duo and trio to achieve better musical interaction in the process of interpretation. The tasks and research methods arising from this goal are indicated.

The first chapter "Review and definition of the specific features of jazz. Examples of successful musical partnership in duo and trio" introduces the topic of the dissertation by showing a "coding and decoding system". It presents the features of musical notation of: melody and rhythm, harmony and rhythm, theme, musical structure as a form-scheme. Attention is drawn to the characteristics of the piano part in duo and trio, which place different demands on the function of the pianist as a soloist and as an accompanying musician. The importance of Bill Evans' trio for the equal partnership of musicians in the ensemble, the individual style of Brad Mehldau, and the role of spontaneity in Keith Jarrett performances are pointed out. The doctoral student finds that the ensemble provokes interaction between the performers

and the exchange of musical ideas. It is concluded that playing in a jazz trio allows the greatest freedom for self-expression of the pianist compared to any other ensemble. Along with this, it is stated that the function of the pianist is to build the overall musical meaning.

Chapter Two “Building a solo improvisation” examines improvisation as a result of performance – a composition created at the moment of performance. Jazz improvisation is defined, which is a formative element in the process of musical performance. The doctoral student concludes: “The essence of the art of musical improvisation is in practice composing music “on the move” (p. 42). Structural elements for building a solo improvisation are indicated. The attention is directed to the use of the melody, its main components and working with them, as well as to building the harmonic structure in the process of performance. The possibilities of reharmonization are examined. It is stated that the building of an individual style is carried out on the basis of the harmonic scheme as a functional framework and on mastering the harmonic structure variations of the blues and the 32-bar form (p. 80).

The third chapter study “The piano as an accompanying instrument in duo and trio”. It examines the role of the pianist as a partner in jazz performances in building the three basic musical elements – melody, harmony and rhythm. Attention is paid to the pianist’s ability to accompany and support soloists, but also to interact with the entire ensemble in the process of creation. According to the doctoral student, an important goal for the piano accompaniment is to create a suitable musical context for the soloist, as well as to support partnerships in which musicians share, exchange and develop their musical ideas. Due to its technical capabilities, the piano can participate in a jazz duo with a variety of musical instruments. The characteristics of the instrument with which the pianist partners determine the role of the piano and the accompaniment that needs to be built. Based on this principle, the study here indicates a division into two main groups, indicated as: duo piano and homophonic melodic instrument/voice and duo piano and polyphonic or harmonic instrument. The main role of the piano in the first type is to create a complete accompaniment,

and often a solo improvisation, and in the second – the simultaneous construction of accompaniment and solo. Here, the conclusions about the different use of the piano part in jazz duo and trio are valuable. In the analysis of performances in a jazz duo, the specific building a bass line in the keyboard part, the creation of a certain rhythmic pulsation are observed, and the functions of the right and left hands are defined. Special attention is paid to the accompaniment of a ballad, considered by professionals to be a challenge for the pianist in jazz and a proof of his creativity and mastery. It is pointed out that in a jazz trio, the need to develop a bass line and a certain rhythmic groove in the piano accompaniment disappears, and the functionality of the right and left hands is also reconsidered compared to their use in a duo. The conclusion about the balancing of different types of keyboard accompaniment – dialogic, independent, synchronous – is also important. The elements in the structure of the musical performance, the alternation of the solo and the possibilities for shared improvisation, the construction of an introduction and "an extended finale of jazz standards" are commented on (p. 113).

In the conclusion, the doctoral student summarizes the results drawn in the dissertation. It summarizes the main stylistic variants of accompaniment in jazz for piano duo and trio.

Antoni Donchev formulates four contributions in his dissertation, which I accept. Based on research and analysis of world musical achievements, practical models and solutions are proposed to help pianists in partnership in jazz duo and trio. Specific interpretation methods and techniques for jazz are analyzed, as well as individual elements that determine and contribute to their significance, and solutions are proposed for their development and application. Author's guidelines for developing an individual musical language with the help of improvisation in jazz are systematized. Based on his many years of experience, the author substantiates the need for a balance between intuition and logic in order to achieve creative interaction and partnership in jazz duo and trio.

The abstract accurately and comprehensively presents the dissertation research. The publications made on the topic of the dissertation reflect important parts of it. An impressive amount and quality of creative work is indicated.

I know the high achievements of the pianist Antoni Donchev from his concert and recording activities. He always strives to find an original authorial approach in his jazz performances, which correspond to the musical material and the characteristics of the musicians with whom he plays. I recommend publishing the dissertation text with the addition of more examples from the practice of piano accompaniment in jazz duo and trio, including from the rich experience of Antoni Donchev and from the emblematic for Bulgarian jazz "Acoustic Version".

The dissertation shows excellent knowledge of the chosen topic. It is comprehensively structured and solves the set goals and tasks. The doctoral student's work meets the requirements of the law (ZRASRB) and the rules of its implementation (PPZRASRB) as well as the minimum national scientometric requirements. Due to the relevance and contributions of the dissertation, I propose to the esteemed Scientific Jury to award Antoni Kirilov Donchev the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 8.3. Musical and dance art.

Sofia, April 5, 2025

prof. Ivanka Vlaeva, DSc